

7.5

FRA DET TRYKTE ORD TIL FAKE NEWS

1400–1700: De første trykte nyheder

ca. 1450 – Gutenbergs bogtryk med løse typer gør masseproduktion af tekster mulig.

1605 – Verdens første regelmæssige trykte avis, Relation aller Fürnemmen und gedenckwürdigen Historien, udgives i Strasbourg.

1600-1700-tallet – Trykte nyhedsblade og pamfletter spreder sig i Europa. Også de første politiske manipulationer via pamfletter.

1700–1800: Avisens guldalder

1702 – Englands første dagblad, Daily Courant, lanceres.

1776 – Den amerikanske uafhængighedskrig viser, hvordan aviser bruges aktivt til propaganda.

1800-tallet – Aviser bliver massemedier med stor politisk indflydelse, bl.a. gennem partipressen.

1800–1900: Fotografiets og massemediernes gennembrud

1839 – Fotografiet opfindes og begynder gradvist at blive brugt i nyhedsformidling.

1840'erne – Telegrafens hurtig nyhedsudveksling på tværs af landegrænser mulig.

1851 – Reuters grundlægges og bliver et globalt nyhedsbureau.

1890'erne – Sensationsjournalistik ("yellow journalism") blomstrer i USA – tidlige former for mediemanipulation og fake news i stor skala.

7.5

FRA DET TRYKTE ORD TIL FAKE NEWS

1900–1950: Elektroniske massemedier

1920'erne – Radioen bliver et vigtigt nyhedsmedium; politisk propaganda udnyttes især i totalitære regimer.

1930'erne – Filmviser (nyhedsfilm i biografer) bliver populære.

1938 – Orson Welles' War of the Worlds hørespil skaber panik og bliver et klassisk eksempel på mediemanipulation.

1940'erne – Anden Verdenskrig viser propagandaens enorme betydning i nyhedsformidling.

1950–1990: TV'et dominerer

1950'erne – Fjernsynet bliver det primære nyhedsmedie i Vesten.

1960'erne – Direkte tv-transmissioner (fx mordet på Kennedy, månelandingen 1969).

1970'erne-80'erne – Global satellit-tv og døgndækkende nyhedskanaler (CNN 1980).

1990–2005: Internettet ændrer nyhederne

1990'erne – Aviser lancerer deres første hjemmesider.

1995 – CNN lancerer online nyhedsformidling.

2000'erne – Blogs og uafhængige netmedier udfordrer de klassiske nyhedsmedier.

7.5

FRA DET TRYKTE ORD TIL FAKE NEWS

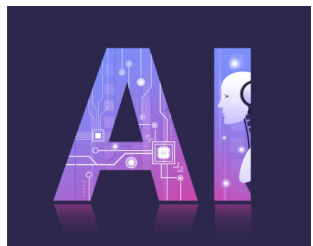

2005–2015: Sociale medier og fake news

2004–2006 – Facebook, YouTube og Twitter bliver nye kanaler for nyheder.

2010'erne – Smartphones og sociale medier gør alle til potentielle nyhedsformidlere.

2016 – “Fake news” og misinformation får massiv opmærksomhed ifm. det amerikanske præsidentvalg.

2015–nu: Algoritmer, AI og mediemanipulation

2016–2020 – Algoritmer og ekkokamre på sociale medier får stigende kritik.

2020 – COVID-19-pandemien fører til en eksplosion i både digital nyhedsbrug og misinformation.

2023–2025 – Kunstig intelligens (fx deepfakes og AI-genererede tekster) skaber nye udfordringer for sandhed og tillid til medier.

Yderligere læsning:

[Lex.dk \(Den Store Danske\): "Medier"](#)

En grundig dansk gennemgang af mediernes udvikling, fra de første skriftsystemer til digitale medier og de udfordringer, de medfører.

[Britannica: "History of Publishing" \(Afsnit: Newspapers\)](#)

En dybdegående engelsk artikel om avisens historie,

[Wikipedia: "History of Journalism"](#)

En omfattende tidslinje, der dækker udviklingen på tværs af kontinenter og teknologier, og som går i detaljer med radio, tv og internettets rolle.